

เรื่องเสร็จที่ กส. ๗/๒๕๖๕

บันทึกการตอบข้อหารือ

**เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับผู้ประกอบการอาชีพค้า หรือให้เช่าซื้อรถยนต์
ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๓)**

ที่มาของเรื่อง

บริษัท มิตรชุบิชิ เอชซี แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด (“บริษัท”) ประกอบธุรกิจให้เช่า/ให้เช่าซื้อ/ให้เช่าแบบลิสซิ่ง ในทรัพย์สินทุกประเภท รวมทั้งให้เช่าทรัพย์สินประเภท รถยนต์ทุกประเภทในทางการค้าเชิงพาณิชย์ด้วย จึงขอหารือเกี่ยวกับหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๓)

ประเด็นข้อหารือที่จะต้องพิจารณา

ประเด็นที่ ๑ ภายใต้บทบัญญัติ ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ ตามตัวบทกฎหมายดังกล่าวข้างต้น หมายถึง รถยนต์ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔ หรือไม่ หรือหมายถึงรถประเภทใดและครอบคลุมถึงรถยนต์ประเภท ที่ใช้ในการประกอบกิจการค้าในเชิงพาณิชย์ อาทิ รถตู้ รถสิบล้อ รถพ่วง รถชุด รถดัก และรถที่ใช้ในการก่อสร้างทุกชนิด ด้วยหรือไม่

การให้เช่าซื้อรถยนต์ ตามบทบัญญัติดังกล่าว พิจารณาเฉพาะทรัพย์สินที่เป็นรถยนต์ อย่างเดียวเท่านั้นโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้เช่าซื้อจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลใช่หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าว ผู้ประกอบอาชีพค้า หรือให้เช่าซื้อรถยนต์ ตามตัวบทกฎหมายดังกล่าวข้างต้นหมายถึงการให้เช่าซื้ออย่างเดียวหรือไม่ หรือครอบคลุมถึงธุรกรรมประเภทให้เช่า (ไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์) และการให้เช่าแบบลิสซิ่ง ด้วย

ข้อพิจารณา

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ ตามมาตรา ๑๖ (๓) เป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม แต่ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่า “รถยนต์” ไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งหากพิจารณากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องพบว่า นิยามของคำว่า “รถยนต์” ได้ถูกหนดไว้ใน มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไว้ว่า “รถยนต์” หมายถึง รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล ประกอบพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายของคำว่า “รถยนต์” ว่าหมายถึงรถที่มีล้อตั้งแต่ ๓ ล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ยกเว้นที่เดินบนราง ดังนั้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Anti-Money Laundering Office (AMLO)

แม้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะมีได้กำหนด บทนิยามคำว่า “รถยนต์” ไว้โดยเฉพาะ แต่โดยที่บทบัญญัติ มาตรา ๑๖ (๓) มิได้ยึดโยงกับกฎหมายใดไว้ เช่นเดียวกับคำนิยามอื่นๆ ด้วยว่ามีเจตนารมณ์ที่จะตรากฎหมายขึ้นเพื่อมุ่งหวังจะได้รับรายงานธุรกรรม จากกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับ “รถยนต์ในความหมายทั่วไป” ที่ไม่จำกัดแต่รถยนต์นั่งส่วนบุคคล แต่เป็นรถที่วิ่ง บนทางเดินรถ และขับเคลื่อนด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ยกเว้นที่เดินบนราง ที่ใช้ขนคน สิ่งของ หรือสินค้า ทั้งที่ใช้เป็นการพาณิชย์และไม่ใช้การพาณิชย์ก็ตาม สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ความหมายคำว่า “รถยนต์” ตามนัยของมาตรา ๑๖ (๓) ย่อมหมายถึง รถยนต์ ทุกประเภท รวมถึงรถตู้ รถสิบล้อ รถพ่วง รถชุด รถดัก และรถที่ใช้ในการก่อสร้างทุกชนิด ตามที่หารือ ทั้งนี้ การให้เช่าซื้อ รถยนต์ ตามบทบัญญัติข้างต้น พิจารณาเฉพาะทรัพย์สินที่เป็นรถยนต์อย่างเดียวเท่านั้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า ผู้เช่าซื้อจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล

ประเด็นที่ ๒ การกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงาน ตามมาตรา ๑๖ (๓)^๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ลักษณะของสัญญาในการประกอบธุรกิจจะต้องเป็นสัญญาเช่าซื้อ โดยมีลักษณะที่เจ้าของทรัพย์สิน เอาทรัพย์สินออกให้เช่า และให้ค้ำประกันว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้เช่า โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เช่าจะต้องใช้เงินเป็นงวดๆ ตามความในมาตรา ๕๗๒^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งจะแตกต่างกับสัญญาเช่า (ไม่โอนกรรมสิทธิ์) ที่มีลักษณะที่ผู้ให้เช่าตกลงให้ผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง สัญญาเช่านั้นไม่ได้มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการโอนกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินที่เช่าแต่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เช่าได้ครอบครองทรัพย์สินที่เช่าเพื่อที่จะได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ ในทรัพย์สินที่เช่า ตามความในมาตรา ๕๓๗^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นการที่บริษัทฯ ให้เช่า รถยนต์ในลักษณะของสัญญาไม่โอนกรรมสิทธิ์ นั้น จึงไม่อยู่ภายใต้การประกอบธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ที่จะต้อง เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

^๑ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้อง รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบ อาชีพตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่าในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ที่มีได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน

(๓) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์

^๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๗๒ บัญญัติว่า “อันว่าเช่าซื้อนั้น คือสัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินออกให้เช่า และให้ค้ำประกันว่าจะขาย ทรัพย์สินนั้นหรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่า โดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านั้นคราว”

^๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๗ บัญญัติว่า “อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่าตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น”

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

สำหรับการเข้าซื้อแบบลิสซิ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้าเป็นสำคัญยิ่งกว่าการเช่าปกติทั่วไป กรณีนี้จึงถือได้ว่า การทำสัญญาเช่าซื้อแบบลิสซิ่งดังกล่าว เข้าลักษณะการค้ำรถยนต์ประเภทหนึ่ง แต่เป็นลักษณะค้ำรถยนต์คันที่ทำสัญญาเช่าตามสภาพรถยนต์ ดังนั้น การทำสัญญาเช่าซื้อแบบลิสซิ่งรถยนต์ จึงถือเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พลตำรวจตรี

(เอกรักษ์ ลิ้มสังกาศ)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ตุลาคม ๒๕๖๕